

Mijn reactie is op persoonlijke titel en beperkt zich tot artikel 1, onderdeel E.

Over het voornemen om een set indicatoren verplicht te stellen:

1. Principiële vraag: hoe verhoudt e.e.a. zich tot de beleidsvrijheid van gemeenten? Het Rijk heeft primair een stelselverantwoordelijkheid, geen inhoudelijke. Zie ook punt 2.
2. Indicatoren volgen op en staan niet los van (beleids)doelstellingen & effecten. Deze zijn weer niet uniform: kenmerken, problemen en politiek/bestuurlijke prioriteiten kunnen per gemeente behoorlijk verschillen. Dit kan leiden tot drie problemen:
  - gemeenten buigen doelstellingen toe naar indicatoren (pervers effect)
  - of doelstellingen en indicatoren hebben geen relatie tot elkaar (nietszeggendheid)
  - van hoofdzaken afleidende discussie in bestuur/raad hierover
3. Toename administratieve lasten voor gemeenten en inwoners:
  - e.e.a. leidt mogelijk tot een verplichting om mee te gaan doen aan een aantal onderzoeken waar indicatoren op gebaseerd zijn (Burgerpeiling, Ondernemerspeiling, monitor sociaal domein). Nu doen hooguit enkele tientallen gemeenten mee aan bijv. de Burgerpeiling, en dan vaak nog niet jaarlijks maar bijvoorbeeld tweejaarlijks (bron: waarstaatjegemeente). Voor de 80-90% van gemeenten die nu niet meedoet dus een toename van administratieve lasten, bij jaarlijks deel (moeten) nemen ook een toename voor gemeenten die nu in een langzamer ritme deelnemen.
  - de vragenlijsten van relevante onderzoeken worden door veel gemeenten als veel te lang ervaren. Inwoners worden al bedolven onder enquêtes.
  - verschillende gemeenten (waaronder Amsterdam, Rotterdam) geven als redenen om nu niet mee te doen aan bijv. de Burgerpeiling dat niemand iets met de resultaten doet en dat e.e.a. niet aansluit bij belangstelling van het Bestuur/raad en/of bevolkingssamenstelling. Onderzoek waar niemand iets mee doet = overbodige administratieve lasten.
  - het blijkt in praktijk bijzonder moeilijk en tijdrovend om tot overeenstemming te komen over gezamenlijke indicatoren. De overlegcircuits waarin dit gebeurt leiden ook tot extra administratieve lasten.
4. Last but not least: de argumentatie voor een uniforme basisset en vergelijkbaarheid van gemeenten is m.i. onvoldoende. Genoemd worden:
  - “Om de resultaten van de beleidsmatige inspanning van provincies en gemeente meer inzichtelijk te maken en een grotere rol in de begrotings- en verantwoordingscyclus te laten spelen is het van belang dat provincies en gemeenten een basisset van beleidsindicatoren hanteren bij de begroting en de jaarstukken”. De argumentatie beperkt zich tot de zinsnede “is van belang”. Waarom dan?
  - “Vanwege de vergelijkbaarheid is het van belang dat provincies respectievelijk gemeenten dezelfde indicatoren gebruiken”. Het argument voor vergelijkbaarheid wordt niet gemaakt. Waarom is dat belangrijk?
  - “Provinciale staten en de raad, maar ook burgers, bedrijven, organisaties, media en andere belanghebbenden in provincies en gemeenten, hebben er belang bij de beleidsresultaten ook te kunnen vergelijken met de beleidsresultaten in andere provincies en gemeenten. Dit geeft een extra dimensie aan het debat over beleidsprioriteiten, en draagt bij aan een grotere betrokkenheid bij het beleid”. Waarom dan? Kunnen de aannames over extra dimensie en grotere betrokkenheid worden onderbouwd?

Over de voorlopige set indicatoren:

1. De kwaliteit van enkele onderzoeken waarop indicatoren gebaseerd zijn (Burgerpeiling, Ondernemerspeiling) staat bij meerdere gemeenten ter discussie.
2. De vraag rijst waarom KING alleen kijkt naar eigen onderzoeken en niet bijv. de Veiligheidsmonitor of gezondheidsmonitoren GGD-GHOR.
3. Op een aantal indicatoren hebben gemeenten geen tot weinig invloed.
4. Zoals in andere reacties al is aangegeven: het zijn er teveel.